

Poznań, dnia 13 09 2022

prof. zw. dr hab. Zbyszko Melosik
Wydział Studiów Edukacyjnych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu

Recenzja

w przewodzie habilitacyjnym dra Błażeja Przybylskiego

Po analizie przedłożonej dokumentacji oraz dorobku naukowego i dydaktyczno-organizacyjnego stwierdzam, iż wniosek dotyczący nadania dr. Błażejowi Przybylskiemu stopnia doktora habilitowanego jest całkowicie uzasadniony. Spełnia bowiem wszystkie kryteria i standardy stanowiące podstawę oceny kandydatów, którzy ubiegają się o ten stopień. Uważam przy tym, że pozytywne zakończenie tej procedury będzie uprawomocnionym podsumowaniem dotychczasowej biografii kariery akademickiej doktora Błażeja Przybylskiego.

Pan Błażej Przybylski uzyskał stopień magistra socjologii w 2009 roku, na Wydziale Nauk Humanistycznych, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. W roku 2013 uzyskał tytuł doktora w zakresie pedagogiki, na Wydziale Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, w oparciu o rozprawę doktorską pod tytułem „Uwarunkowania zaangażowania politycznego. Implikacje edukacyjne” (promotorem doktoratu był prof. dr hab. Zbigniew Kwieciński). Po obronie doktoratu, kariera akademicka Pana dra Błażeja Przybylskiego związana jest z Akademią Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, gdzie jest zatrudniony w charakterze adiunkta w Instytucie Pedagogiki, obecnie – w Katedrze Społecznych Podstaw Rozwoju Oświaty.

Zainteresowania naukowo-badawcze dra Błażeja Przybylskiego mieszczą się – jak on to sam trafnie ujął w autoreferacie - w ramach obszaru pedagogiki młodzieży, socjologii edukacji i pedagogiki społecznej, szczególnie (choć nie tylko) w kontekście problemów socjalizacyjnych i edukacji obywatelskiej. W innej perspektywie, można umieścić je – przynajmniej do pewnego stopnia – w perspektywie krytyczno-emancypacyjnej. Jest to pedagogika nie tylko analityczno-interpretacyjna, ale także zorientowana na zmianę rzeczywistości. Doktor Błażej Przybylski ujmuje to w następujący sposób: „Wyodrębnione publikacje są wyrazem mojego przekonania o sile i potencjale edukacji oraz wiary w możliwości kształtowania świata bardziej przyjaznego, demokratycznego, sprawiedliwego”. W ten sposób podejście do uprawiania nauki habilitanta wpisuje się w najlepsze polskie tradycje pedagogiki społecznej, choć trzeba jednoznacznie stwierdzić, że jego analizy i interpretacje teoretyczne, jak również badania empiryczne spełniają wszystkie rygory i kryteria poprawności naukowej.

Na osiągnięcia naukowe habilitanta składają się, jak wynika to z wykazu jego osiągnięć naukowych: dwie monografie autorskie (jedna z nich to książka podoktorska), dwie monografie naukowe współredagowane, dwanaście rozdziałów w pracach zwartych oraz dwadzieścia dwa artykuły w czasopismach, jak również recenzje. Jest to dorobek świadczący o dużej aktywności naukowej i publikacyjnej doktora Błażeja Przybylskiego.

Nie ulega dla mnie wątpliwości, iż znajdujące się w dokumentacji artykuły współautorstwa Błażeja Przybylskiego bardzo dobrze świadczą o jego dojrzałości teoretycznej i metodologicznej oraz umiejętności prowadzenia naukowej narracji i argumentacji. Potwierdzają one aspiracje Kandydata w zakresie uzyskania stopnia doktora habilitowanego. Tworzą one dorobek jednoznaczny w swojej jakości, bogaty wewnętrznie, oparty o bardzo solidną wiedzę, erudycję i komunikatywność narracji. Drukowane są zwykle w ważnych i wysoko cenionych czasopismach; między innymi: „Przegląd Pedagogiczny”, „Przegląd Badań Edukacyjnych”, „Forum Pedagogiczne”, „Problemy opiekuńczo-wychowawcze”, a także „Paedagogia Christiana”, czy „Studia Paedagogica Ignatiana” i niemieckim „Zeitschrift Für Weiterbildungsforschung”. Doktor Błażej Przybylski potwierdza w artykułach swoje kompetencje do prowadzenia

dyskursu naukowego. Oceniam tę część dorobku habilitanta bardzo wysoko. Dobrą egzemplifikacją wysokiej jakości tej części dorobku mogą być takie teksty, jak: „Biografie edukacyjne ekstremistów politycznych. Podobieństwa i różnice” (2014), „Thoughts of the Youth on Education. Students of The Maria Grzegorzewska University Towards Selected Party Postulates” (2015), „Opinie przyszłych pedagogów na temat medialnie głośnych zmian w systemie edukacji” (2017), czy „Z myślą o przyszłości. Baumanowskie inspiracje dla pedagogiki i edukacji” (2019).

Również, teksty doktora Błażeja Przybylskiego znajdujące się w monografiach pod redakcją potwierdzają jego zdolność do konstruowania stricte naukowego wywodu. Są zawsze bardzo dobrze ustrukturyzowane, logiczne i pełne treści, a znakomitymi przykładami są tutaj: „Ideologie (edukacyjne) a socjalizacja młodego pokolenia” (w: red. M. J. Szymański, Krótkie wykłady z socjologii edukacji, 2019), czy „<<Kibicowski>> światopogląd – socjopedagogiczny przekaz stadionowych transparentów” (w: red. A. Cybal-Michalska i in., „Młodzież we współczesnej rzeczywistości społeczno-kulturowej”, 2018),

Dodam, że w okresie podoktorskim Pan Błażej Przybylski był także współredaktorem dwóch monografii naukowych: „W kręgu współczesnych problemów edukacyjnych” (wspólnie Z. M. J. Szymańskim, 2015) oraz „Różne oblicza edukacji. Instytucje społeczne i ich znaczenie edukacyjne w zmieniającym się świecie” (współredaktor: J. Korczak, 2016). Był on również współautorem dwóch publikacji o charakterze raportu: „Dydaktyka literatury i języka polskiego w gimnazjum w świetle nowej podstawy programowej”, 2015), „Diagnoza przedmaturalna z języka polskiego”, 2014). Opublikował, jak już wspomniano, szereg recenzji książek naukowych; autorstwa, na przykład Zygmunta Baumana, Manuela Castellsa, Petera McLarena, Mirosława Szymańskiego.

Na szczególną uwagę, w analizie podoktorskich osiągnięć Pana Błażeja Przybylskiego zasługuje książka „Miedzy rozkwitem a katastrofą. Młodzież akademicka o przyszłości kraju” (Warszawa 2021), którą przedstawia on jako swoje podoktorskie najważniejsze osiągnięcie naukowe (recenzenci: prof. dr hab. Zbigniew Kwieciński, prof. dr hab. Mirosław Szymański). Dotyczy ona zaangażowania młodzieży w sprawy publiczne oraz preferowanej przez nią przyszłości kraju. Książka ta stoi na bardzo

wysokim poziomie merytorycznym i spełnia wszystkie kryteria poprawności naukowej; zarówno w swojej części teoretycznej, jak i empirycznej. Akceptuję przy tym przyjęte przez doktora Błażeja Przybylskiego założenia teoretyczne i metodologiczne, a także pozytywnie oceniam sposób prowadzonych przez niego narracji oraz wyprowadzane przez niego linie argumentacji. Autor bardzo swobodnie porusza się po podejmowanych zagadnieniach a jego analizy i interpretacje są zawsze dobrze uzasadnione. Stwierdzam też, że doktor Błażej Przybylski zrealizował w swojej książce założone przez siebie cele badawcze i uzyskał konkretne, ważne rezultaty analityczne. Potwierdził również swoje kompetencje do prowadzenia dyskursu naukowego. Bez wątplenia, książka ta zawiera pogłębioną analizę i interpretację tytułowego problemu a wielokontekstowy obraz, który czytelnik uzyskuje, jest zarówno bardzo przekonujący, jak i interesujący. Autor unika przy tym skutecznie wchodzenia w rolę „metanarratoa”, jego narracje są „wielowariantowe”. Dodam, że struktura książki jest przejrzysta, poszczególne rozdziały i podrozdziały wynikają jeden z drugiego, tworząc logiczną całość. Literatura wykorzystywana przez Autora jest reprezentatywna dla podjętego problemu i dobrze przez niego wykorzystana a wszystkie analizy i interpretacje umieszczone są w wyznaczonej przez tytułowy problem logice pracy. W konkluzji, odnoszącej się do oceny książki „Miedzy rozkwitem a katastrofą. Młodzież akademicka o przyszłości kraju” stwierdzam, że jest to oryginalne dzieło, które stanowi niezaprzeczalny wkład Pana Błażeja Przybylskiego w wybrane przez niego pole problemowe. Spełnia też wszystkie kryteria „rozprawy habilitacyjnej”.

Pozycja naukowa Pana doktora Błażeja Przybylskiego i jego aspiracje habilitacyjne potwierdzone są również przez jego działalność we wszystkich innych sferach aktywności akademickiej. I tak był on promotorem pomocniczym w zakończonym w 2019 przewodzie doktorskim Marcina Szostakowskiego na Wydziale Nauk Pedagogicznych APS; promotor: prof. dr hab. Barbara Smolińska-Theiss.

W okresie po doktoracie wystąpił czynnie w 16 konferencjach, sympozjach i seminariach; w znaczącej części ogólnopolskich, w szeregu renomowanych ośrodkach akademickich (w pięciu z nich prowadził sekcje). Był sekretarzem Komitetu Organizacyjnego Ogólnopolskiej Konferencji „Edukacyjne drogi i bezdroża” zorganizowanej przez Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie i Akademię Pedagogiki

Specjalnej Warszawie. W latach 2016-2018 był redaktorem tematycznym w czasopiśmie „Szkice Humanistyczne”, a ponadto pełnił funkcję recenzenta w czasopismach: „Pedagogika Społeczna” (2017/2019), „Problemy opiekuńczo-wychowawcze” (2018/2020); „Zbliżenia cywilizacyjne” (2018/2022). Organizował też na Akademii Pedagogiki Specjalnej cykl wykładów otwartych „Aktualne Problemy Społeczne”, z udziałem znaczących postaci polskiego życia publicznego.

Doktor Błażej Przybylski odbył też pogłębiające jego doświadczenia akademickie, staże naukowe; między innymi na Wydziale Pedagogicznym Uniwersytetu w Ostrawie, na Wydziale Pedagogicznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, na Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego,

Współpracował także z niemieckim Uniwersytetem Technicznym w Kaiserslautern w ramach programu „ESRALE – European Studies and Research in Adult Education” (2014-2016) oraz uczestniczył w programie Erasmus+ teaching Staff mobility na Çukurova University w Adanie Turcja (2018). Dodam, że był też członkiem Zespołu ds. Programu Kształcenia na kierunku „Pedagogika” na Akademii Pedagogiki Specjalnej.

Jest członkiem Zespołu Pedagogiki Młodzieży przy KNP PAN i Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego. Uczestniczył w dwóch interesujących projektach, w charakterze członka zespołu badawczego: „Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacja zaplecza badawczego” (2014-2015, Program Operacyjny Kapitał Ludzki) oraz „Innovation Laboratories in the development of competences of special pedagogy teachers and people with special educational needs” (2014-2015, w ramach programu Erasmus). Ponadto, był kierownikiem dwóch wewnętrznych (Akademia Pedagogiki Specjalnej) projektów naukowych realizowanych ze środków uczelnianych, dotyczących orientacji społecznych młodych Polaków. Wykonał ekspertyzę na zlecenie Centrum Komunikacji Społecznej Urzędu Miasta Społecznego Warszawa „Młodzieżowe Rady Dzielnic. Rekomendacje i wskazówki dla polityki młodzieżowej” (2018).

Wymienione wyżej osiągnięcia nadają biografii doktora Błażeja Przybylskiego zdecydowanie „habilitacyjny wymiar”. Jest On naukowcem posiadającym znakomite predyspozycje do prowadzenia rozważań zarówno

teoretycznych, jak i badań empirycznych. Posiada szerokie horyzonty intelektualne i interdyscyplinarne podejście do uprawiania nauki.

Ogólnie biografia naukowa i akademicka Pana doktora Błażeja Przybylskiego oraz jego naukowy dorobek spełniają wszystkie standardy stosowane przy ocenie kandydatów poddających się procedurze habilitacyjnej. Istnieją, jak jestem o tym przekonany, pełne podstawy do wydania w tym przewodzie jednoznacznie pozytywnej oceny twórczości naukowej Pana Błażeja Przybylskiego, bowiem z całą pewnością wnosi ona konstruktywny wkład w rozwój tej dyscypliny naukowej, jaką jest pedagogika. A kryterium to w jest w przewodzie habilitacyjnym najważniejsze. Ponadto, Pan Błażej Przybylski spełnia wszystkie inne kryteria na tym poziomie. Jest jedną z najbardziej wyrazistych i obiecujących postaci młodego pokolenia pedagogów polskich. Jego naukowa biografia jest pełna wydarzeń i treści. Świadczy o wielkiej pasji naukowej (i szerzej akademickiej) habilitanta, ale także, raz jeszcze podkreślę, o jego wysokich kompetencjach w zakresie uprawiania nauki. W związku z tym, bez żadnych wątpliwości popieram wniosek o nadanie Panu Błażejowi Przybylskiemu stopnia doktora habilitowanego. Jego osiągnięcia naukowe odpowiadają całkowicie wymaganiom określonym w art. 219 ust 1 pkt. Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późniejszymi zmianami), a cały dorobek w pełni uzasadnia nadanie mu stopnia doktora habilitowanego. Moja recenzja w tym przewodzie jest – powtórzę raz jeszcze - zdecydowanie pozytywna.

PROREKTOR
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
ds. relacji z otoczeniem społecznym

prof. dr hab. Zbyszko Melosik